

17.5.2018

OPINIA

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

dla Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

w sprawie różnic w jakości niektórych produktów na jednolitym rynku
(2018/2008(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Momchil Nekov

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca się do Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że konsumenci łączą markę, etykietę lub opakowanie produktu rolnego lub żywnościowego z jakością i oczekują, że produkty tej samej marki wprowadzane do obrotu z tą samą etykietą lub tak samo wyglądające będą identyczne także pod względem jakości i składu niezależnie od tego, czy są sprzedawane w ich własnym kraju, czy w innym państwie członkowskim; mając na uwadze, że wszyscy rolnicy w Unii Europejskiej wytwarzają produkty według tych samych wysokich standardów, a klienci oczekują, że ta jednolitość jakości obejmie również inne produkty w łańcuchu żywnościowym, niezależnie od jurysdykcji miejsca zamieszkania;
- B. mając na uwadze, że nieuczciwe praktyki w tym zakresie muszą zostać wyeliminowane, aby uniknąć wprowadzania konsumentów w błąd, oraz mając na uwadze, że tylko silna synergia na szczeblu UE może rozwiązać ten transgraniczny problem;
- C. mając na uwadze, że niedawno przeprowadzono porównawcze testy i analizy organoleptyczne w zatwierdzonych laboratoriach w kilku krajach UE, w tym w Bułgarii, Republice Czeskiej, Chorwacji, na Węgrzech, Słowenii i Słowacji w odniesieniu do niektórych produktów wprowadzanych do obrotu w tych krajach dotyczące zawartości i etykietowania produktów, obejmujące porównanie produktów z tymi samymi produktami z innych krajów; mając na uwadze, że żaden europejski konsument nie powinien być traktowany na jednolitym rynku jako obywatel drugiej kategorii, ponieważ oferuje mu się produkty pod tą samą marką, ale niższej jakości niż w innych państwach członkowskich;
- D. mając na uwadze, że państwa członkowskie nie są w stanie samodzielnie porównać wszystkich produktów spożywczych z produktami dostępnymi w innych państwach członkowskich; mając na uwadze, że konieczna jest solidna metodologia europejska zaakceptowana przez wszystkie podmioty w łańcuchu dostaw żywności, a wspólny organ UE lub system powiadamiania lub wymiany danych mógłby zapewnić natychmiastowy dostęp do informacji o składzie produktu i jego składnikach; mając na uwadze, że ciągłe dyskusje Komisji i pełne zaangażowanie zainteresowanych stron, takich jak organizacje konsumenckie, producenci rolno-spożywczy i władze krajowe w ramach sieci współpracy w zakresie ochrony konsumentów, ma zasadnicze znaczenie dla opracowania wspólnej metodologii badań porównawczych produktów spożywczych w różnych państwach członkowskich, aby lepiej naświetlić problem;
- E. mając na uwadze, że wszyscy konsumenci w UE mają te same prawa, a analizy pokazują, że niektórzy producenci i wytwórcy sprzedają produkty o różnych standardach jakości pod tą samą marką i o zwnadniczo identycznym wyglądzie, przy czym niektóre produkty w niektórych krajach zawierają mniej głównego składnika lub składniki niższej jakości zastępują składniki wyższej jakości; mając na uwadze, że problem ten jest bardziej widoczny w państwach członkowskich, które przystąpiły do UE w 2004 r; mając na uwadze, że analizy wykazały przypadki sprzedaży tych samych produktów lub produktów o zwnadniczo identycznym wyglądzie i niższej jakości lub o innym smaku, konsystencji lub innych właściwościach sensorycznych po cenach

znacznie różniących się w zależności od kraju; mając na uwadze, że chociaż nie narusza to zasad gospodarki wolnorynkowej ani obowiązujących przepisów dotyczących etykietowania lub innych przepisów prawa żywnościowego, to stanowi nadużycie tożsamości marki i tym samym utrudnia stosowanie zasady równego traktowania wszystkich konsumentów;

- F. mając na uwadze przypadki znaczących różnic w produktach takich jak żywność dla niemowląt, co podaje w wątpliwość zasady i oświadczenia producentów, którzy twierdzą, że dostosowują swoje produkty do lokalnych preferencji; mając na uwadze, że niektóre wyniki badań laboratoryjnych potwierdzają, że produkty gorszej jakości mogą zawierać mniej zdrowe kombinacje składników, co utrudnia stosowanie zasady równego traktowania wszystkich konsumentów; mając na uwadze, że niektórzy przedstawiciele producentów i wytwórców zgodzili się zmienić swoje receptury produktów w niektórych krajach, tak aby na jednolitym rynku oferowane były identyczne produkty;
 - G. mając na uwadze, że te niedopuszczalne praktyki stosują znane wielonarodowe przedsiębiorstwa rolno-spożywcze dążące do zmaksymalizowania swoich marż zysku dzięki wykorzystywaniu różnic w sile nabywczej w poszczególnych państwach członkowskich;
 - H. mając na uwadze, że konsumenci nie są świadomi, że produkty tej samej marki i z tym samym opakowaniem są dostosowane do lokalnych preferencji i gustów, a także mając na uwadze, że zróżnicowana jakość produktów budzi obawy, że niektóre państwa członkowskie są traktowane inaczej niż inne; mając na uwadze, że Unia Europejska opracowała już oznakowania, aby spełnić szczególne oczekiwania konsumentów i uwzględnić specyfikę produkcji uznaną poprzez stosowanie określeń jakościowych;
1. z zadowoleniem przyjmuje przydział 2 mln EUR na Wspólne Centrum Badawcze w celu opracowania solidniejszej metodologii europejskiej akceptowanej przez różne podmioty, ustalenia wytycznych dotyczących zharmonizowanego podejścia do badań oraz wykorzystania metodologii do przeprowadzania badań porównawczych produktów żywnościowych w różnych państwach członkowskich; zauważa, że przeprowadzono już analizy na wysokim szczeblu, które należy uwzględnić przy opracowywaniu i wdrażaniu tej metodologii; oczekuje, że badania zostaną zakończone jak najszybciej, najlepiej w 2018 r; wzywa właściwe organy państw członkowskich do aktywnego udziału w tych badaniach oraz do włączenia tej metodologii do własnych metod pracy;
 2. przypomina, że obecne prawodawstwo zezwala na sprzedaż towarów o różnym składzie lub właściwościach, pod warunkiem że są one w pełni zgodne z przepisami UE i nie są wprowadzane do obrotu w sposób, który mógłby wprowadzić konsumenta w błąd; podkreśla, że konsumenci mają pewne oczekiwania co do głównych cech produktów markowych i że różnice – jeżeli chodzi o uzasadnione określone oczekiwania w stosunku do produktu – muszą zostać podkreślone, w szczególności jeżeli produkt znacznie odbiega od tych oczekiwań; podkreśla, że należy jak najszybciej podjąć konkretne środki mające na celu zakazanie praktyk, które nie są w pełni uzasadnione potrzebą pozyskania lokalnych składników, lokalnie dostosowanymi preferencjami smakowymi lub wysiłkami na rzecz poprawy zdrowia publicznego poprzez zmianę składu składników odżywczych, i poinformować o nich konsumentów;

3. wzywa Komisję, aby w związku z przydziałem środków europejskich na analizy wprowadziła obowiązek podawania ich wyników do wiadomości publicznej we wszystkich językach urzędowych UE, aby zapewnić odpowiednie informowanie konsumentów o jakości danych produktów i umożliwić im dokonywanie świadomych wyborów;
4. z zadowoleniem przyjmuje zainteresowanie obywateli tym tematem w krajach, w których przeprowadzono analizy, i zauważa, że zaufanie obywateli do funkcjonowania jednolitego rynku jest zagrożone, co mogłoby mieć negatywne skutki zarówno dla Unii, jak i dla poszczególnych zainteresowanych stron, w tym producentów i wytwórców;
5. zauważa, że jednolity rynek jest dostępny dla producentów i wytwórców, ale jest bardzo konkurencyjny, a niektóre marki są powszechnie znane lub dobrze postrzegane w całej Unii;
6. zauważa, że producentom i wytwórcom lokalnym trudno uczestniczyć we wspólnym rynku, między innymi ze względu na brak wystarczających zasobów lub dostępu do rynku oraz panującą na nim ostrą konkurencję;
7. uważa, że UE musi poprawić istniejące ramy prawne, które zawierają przepisy niezbędne do zagwarantowania, że konsumenci są informowani o produktach spożywczych i nie są wprowadzani w błąd przez nieuczciwe praktyki stosowane przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów przy podejmowaniu decyzji o zakupie, również w odpowiedzi na obawy obywateli europejskich i sektorów europejskich dotyczące różnych produktów o zwoźniczo identycznym wyglądzie, ale różnych normach jakości lub składnikach, sprzedawanych pod tą samą marką w różnych państwach członkowskich, w świetle szkodliwego wpływu tej praktyki na funkcjonowanie jednolitego rynku;
8. uważa, że w międzyczasie władze państw członkowskich i organizacje ochrony konsumentów powinny w pełni wykorzystać istniejące możliwości odwołania się do działań prawnych, jak określono w obwieszczeniu Komisji z dnia 26 września 2017 r. w sprawie stosowania przepisów UE dotyczących żywności i ochrony konsumentów w odniesieniu do produktów o podwójnej jakości (2017/C 327/01¹), aby uniknąć zakłóceń jednolitego rynku;
9. uważa również, że należy położyć kres praktyce „ta sama marka, ten sam produkt, różna zawartość i proporcje składników” poprzez zmianę art. 6 i wykazu praktyk w załączniku I do dyrektywy 2005/29/WE² z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów; opowiada się zdecydowanie za wprowadzeniem takich zmian legislacyjnych w celu zagwarantowania, że produkty tej samej marki, lecz o różnej jakości lub z różnymi składnikami będą wprowadzane do obrotu pod różnymi etykietami oraz że podmioty gospodarcze winne stałego stosowania nieuczciwych praktyk będą surowo karane i ewentualnie zostaną usunięte z niektórych rynków;
10. wzywa państwa członkowskie, ich władze i laboratoria do przeprowadzania i

¹ Dz.U. C 327 z 29.9.2017, s. 1.

² Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22.

interpretowania analiz porównawczych składu żywności, szczególnie produktów międzynarodowych marek i produktów własnych marek, zgodnie ze wspólnie uzgodnionymi kryteriami, takimi jak kryteria opracowane przez Wspólne Centrum Badawcze UE zgodnie z ramami z powyższego akapitu, aby dać producentom i wytwórcom możliwość odniesienia się do wyników przed ich publikacją oraz aby przekazywać wyniki w sposób obiektywny i przejrzysty, udostępniając publicznie całe sprawozdania;

11. jest zdania, że producenci nie powinni czekać na wprowadzenie nowych przepisów, lecz aktywnie podejmować odpowiednie działania w celu zapewnienia przejrzystości składu swoich produktów i pełnego poszanowania konsumentów; popiera aktywne zaangażowanie obywateli w identyfikowanie produktów o podwójnej jakości i zwalczanie problemów z tym związanych za pośrednictwem europejskiego systemu ostrzegania; uważa, że do czasu zmiany praktyki można by wprowadzić system informowania o stosowaniu lokalnej receptury przy przygotowywaniu konkretnych produktów w sposób zapewniający poszanowanie prawa konsumentów do świadomego wyboru i umożliwiający wyeksponowanie inicjatyw producentów dotyczących stosowania tradycyjnych praktyk lokalnych; wzywa Komisję do dalszego rozwoju koncepcji „produktu referencyjnego”, z którym można by porównywać receptury dostosowane na szczeblu lokalnym lub regionalnym, a także do wyjaśnienia konsumentom różnic między nimi oraz do stworzenia publicznej bazy danych służącej informowaniu konsumentów, zawierającej szczegółowe kryteria stosowane przez producentów i wytwórców w odniesieniu do produktów o „różnych recepturach” w danym państwie członkowskim, w połączeniu z uzasadnieniem zastosowania takich strategii; w tym kontekście wyraża uznanie dla inicjatywy tych producentów i wytwórców, którzy zapowiedzieli, że zmienią swoje przepisy;
12. popiera inicjatywy producentów i wytwórców dotyczące etykietowania konkretnych produktów i przypomina, że prawodawstwo europejskie już teraz dopuszcza wprowadzanie znaków jakości, takich jak chroniona nazwa pochodzenia (ChNP) i chronione oznaczenie geograficzne (ChOG), w przypadku produktów, które mają szczególny związek z danym regionem, oraz gwarantowana tradycyjna specjalność, w przypadku produktów wytwarzanych w sposób tradycyjny, pochodzących z gór lub z najbardziej oddalonych regionów UE; podkreśla, że takie systemy umożliwiają zarówno poszanowanie prawa konsumentów do świadomego wyboru, jak i właściwe funkcjonowanie jednolitego rynku; jest przekonany, że jednym ze środków walki z nadużyciami związanymi z identyfikacją marki jest promocja krótkich łańcuchów dostaw w przemyśle spożywczym oraz tworzenie lokalnych marek jakości; jest świadomy, że kiedy rolnicze produkty spożywcze i ich jakość są podawane w wątpliwość, negatywnie wpływa to na reputację rolników i systemu przetwarzania żywności; wzywa państwa członkowskie, a w szczególności krajowe organy ochrony konsumentów i żywności, by zapewniały zgodność z unijnym dorobkiem w dziedzinie praw konsumenta oraz egzekwowały europejskie przepisy dotyczące bezpieczeństwa i etykietowania żywności na szczeblu krajowym;
13. zachęca producentów, by rozważyli wprowadzenie na opakowaniach logo wskazującego, że zawartość i jakość danej marki i produktu w danym opakowaniu są identyczne we wszystkich państwach członkowskich;

14. wzywa do pilnego rozwoju zdolności i mechanizmów na szczeblu UE w wyspecjalizowanej jednostce monitorującej i nadzorczej w ramach istniejącego organu UE (Wspólne Centrum Badawcze, Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) i inne organy), ograniczając biurokrację do minimum, do monitorowania spójności składu i proporcjonalnego wykorzystania składników produktów spożywczych sprzedawanych w tym samym opakowaniu i pod tą samą marką oraz do oceny porównawczych analiz laboratoryjnych w celu zidentyfikowania tych nieuczciwych praktyk handlowych przy wprowadzaniu produktów spożywczych do obrotu;
15. apeluje o lepszą współpracę władz krajowych w ramach istniejących instrumentów prawnych takich jak sieć współpracy w zakresie ochrony konsumenta, w razie potrzeby przy wsparciu instytucji europejskich, a zwłaszcza EFSA, Agencji Wykonawczej ds. Konsumentów, Zdrowia, Rolnictwa i Żywności (CHAFEA) oraz Wspólnego Centrum Badawczego (JRC);
16. podkreśla rolę społeczeństwa obywatelskiego w uświadamianiu ogółowi społeczeństwa nieuczciwych praktyk producentów i wytwórców oraz apeluje o zwiększenie wsparcia dla działalności społecznej oraz sygnalistów indywidualnych i instytucjonalnych w dziedzinie bezpieczeństwa żywności i praw konsumentów;
17. jest zaniepokojony tym, że brak działań lub powolne działania UE stwarzają ryzyko oddalenia obywateli od UE, gdyż nie podejmuje ona konkretnych krótkoterminowych działań, żeby zaradzić temu problemowi.

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU OPINII
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

Data przyjęcia	16.5.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 41 -: 1 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Jacques Colombier, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Laurențiu Rebegea, Bronis Ropé, Maria Lidia Senra Rodríguez, Ricardo Serrão Santos, Czesław Adam Siekierski, Maria Gabriela Zoană, Marco Zullo
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Paul Brannen, Elsi Katainen, Gabriel Mato, Susanne Melior, Momchil Nekov, Annie Schreijer-Pierik, Ramón Luis Valcárcel Siso, Thomas Waitz
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Birgit Collin-Langen

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
OPINIODAWCZEJ**

41	+
ALDE	Jan Huitema, Ivan Jakovčić, Elsi Katainen, Ulrike Müller
ECR	Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, James Nicholson, Laurentiu Rebeca
EFDD	Marco Zullo
ENF	Jacques Colombier, Philippe Loiseau
GUE/NGL	Matt Carthy, Luke Ming Flanagan, Anja Hazekamp, Maria Lidia Senra Rodríguez
PPE	Daniel Buda, Birgit Collin-Langen, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Gabriel Mato, Mairead McGuinness, Annie Schreijer-Pierik, Czesław Adam Siekierski, Ramón Luis Valcárcel Siso
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Paul Brannen, Nicola Caputo, Susanne Melior, Momchil Nekov, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Maria Gabriela Zoaňă
Verts/ALE	José Bové, Bronis Ropé, Thomas Waitz

1	-
EFDD	John Stuart Agnew

1	0
S&D	Paolo De Castro

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się